

Aneta Kuna-Marszałek

Perspektywy współpracy handlowej między Unią Europejską a Chinami

Słowa kluczowe: *Chiny, handel, UE, współpraca gospodarcza*

Abstrakt: Celem artykułu jest przedstawienie współpracy unijno-chińskiej w dziedzinie handlu zagranicznego, ze szczególnym uwzględnieniem najważniejszych problemów i wyzwań z nią związanych. Zamierzeniem autorki jest ocena zarówno dotychczasowych relacji handlowych obu partnerów, jak i ukazanie perspektyw wzajemnych stosunków w świetle uczestnictwa Chin w wielostronnym systemie handlu. Konieczność sprostanienia wielu związanych z tym wymogom sprawia, że Chiny poszukują nowych form współpracy z krajami europejskimi, mając jednocześnie na uwadze wewnętrzne ograniczenia związane z funkcjonowaniem „socjalistycznej gospodarki rynkowej”. Z drugiej zaś strony UE, pomimo wielokrotnie wyrażanych obaw, ma świadomość potrzeby zacieśniania współpracy z Chinami, które stanowią rynek o wielkim potencjale dla europejskich inwestorów, jak do tej pory tylko w niewielkim stopniu wykorzystany. Czy zatem założeniem wymiany handlowej jest rzeczywiście strategiczne partnerstwo przy wzajemnym dostępie do obu rynków na zasadach WTO i uczciwej konkurencji? Czy celem UE jest przede wszystkim opracowanie skutecznych sposobów kontroli chińskich produktów? To najważniejsze pytania, na które Czytelnik znajdzie odpowiedź w artykule.

Wprowadzenie

Wzrost znaczenia i potęgi Chin na arenie międzynarodowej w ciągu ostatniego ćwierćwiecza jest zjawiskiem wyjątkowym. W wyniku rosnących bezpośrednich inwestycji zagranicznych i postępującej liberalizacji handlu w znaczącym stopniu nadrabiają zaległości w stosunku do innych, rozwiniętych państw na świecie, stając się jednocześnie jednym z „motorów napędowych” współczesnej gospodarki. Chiny stały się beneficjentem międzynarodowego

systemu handlowego, a ich akcesja do WTO w grudniu 2001 r. dodatkowo tę pozycję wzmocniła.

Najściślejsze relacje handlowe Państwo Środka utrzymuje z państwami azjatyckimi – przypada na nie ponad 50% eksportu i blisko $\frac{2}{3}$ wartości importu. Drugim obszarem pod względem wymiany jest Ameryka Północna, trzecim Unia Europejska. Pozostałe regiony w niewielkim tylko stopniu uczestniczą w chińskim handlu zagranicznym¹. Z kolei dla UE Chiny są drugim, po Stanach Zjednoczonych, partnerem handlowym. O ile stanowią czwarty rynek zbytu dla krajów UE, to w imporcie są niekwestionowanym liderem. W świetle takiej statystyki trudno sobie wyobrazić, że jeszcze dwie dekady temu Europa Zachodnia i Chiny nie prowadziły prawie żadnego handlu².

Prawno-traktatowe podstawy współpracy

Historia stosunków handlowych między krajami zachodniej Europy a Chinami sięga połowy lat 70. XX wieku. Wizyta wiceprzewodniczącego Komisji Wspólnot Europejskich w Chinach 15 września 1975 r. stała się bodźcem do rozpoczęcia rozmów w sprawie zawarcia umowy o współpracy handlowej, którą podpisano 3 kwietnia 1978 r.³ Zobowiązywała ona do zintensyfikowania handlu dwustronnego poprzez jego dywersyfikację, a obie strony przyznały sobie wzajemnie KNU. W 1985 r. podpisano kolejne porozumienie, które rozszerzało ramy dotychczasowej współpracy o takie dziedziny, jak przemysł i górnictwo, rolnictwo, kooperacja naukowo-techniczna, energia, ochrona środowiska oraz współpraca z krajami trzecimi⁴. Do chwili obecnej jest ono podstawą prawną relacji gospodarczych między UE a Chinami, uzupełnioną o dodatkowe postanowienia z roku 1994 i 2002.

Na kształt wzajemnych stosunków wpłynął także wydany przez Komisję Europejską, 13 lipca 1994 r., dokument – Towards a New Asia Strategy⁵, który

---

¹ Komisja Europejska, DG Trade, //www.ec.europa.eu (05.10.08); Światowa Organizacja Handlu, //www.wto.org (05.10.08).

² J. Woźniak, *Handel UE-Chiny: podsumowanie 2007*, //www.egospodarka.pl (29.09.08).

³ *Europe Information, External Relations*, 1985, //www.aei.pitt.edu/7859/01/317350_5528-1715_1.pdf (09.10.08).

⁴ *Council Regulation (EEC) No 2616/85 of 16 September 1985 concerning the conclusion of a Trade and Economic Cooperation Agreement between the European Economic Community and the People's Republic of China*, „Official Journal L” 250, 19.09.1985.

⁵ *Towards a New Asia Strategy. Communication from the Commission to the Council*, COM (94) 314 final, 13.07.1994.

dotyczył koncepcji budowania dialogu z państwami azjatyckimi⁶, m.in. w obszarze liberalizacji handlu międzynarodowego, ochrony środowiska czy przeciwdziałania handlu narkotykami. Rok później, 5 lipca 1995 r., opublikowano kolejny dokument – *A Long Term Policy for China-Europe Relations*⁷, w którym określono nowe długookresowe cele i płaszczyzny współpracy, np. regionalne i globalne bezpieczeństwo, pomoc Chinom w utrzymaniu ich tempa wzrostu, poparcie akcesji Chin do WTO, tworzenie społeczeństwa opartego na wiedzy.

Dla wspólnych stosunków handlowych duże znaczenie miało również podpisanie 19 maja 2000 r. Porozumienia dwustronnego w sprawie akcesji do WTO, w którym Chiny zobowiązały się do zniesienia istniejących barier, które utrudniają lub uniemożliwiają dostęp do chińskiego rynku dla unijnych produktów. Stworzyło to podstawy współpracy obu partnerów w ramach WTO, a także miało pomóc w rozwiązaniu dotychczasowych konfliktów we wzajemnych stosunkach handlowych.

Ważnym dokumentem określającym ramy dwustronnych relacji jest również komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego z 24 października 2006 r. zatytułowany: *Bliższe partnerstwo, Większa odpowiedzialność*. Dokument programowy w sprawie handlu i inwestycji UE-Chiny, *Konkurencja i partnerstwo (Closer Partners, Growing Responsibilities. A policy paper on EU-China trade and investment: Competition and Partnership)*⁸. Nakreślono w nim priorytety przyszłej współpracy, wśród których za najważniejsze należy uznać m.in.: wsparcie dla procesu przemian w Chinach, który ma doprowadzić do większego otwarcia i pluralizmu społeczeństwa; zrównoważony rozwój, zwłaszcza w dziedzinie energetyki, handlu i stosunków gospodarczych; ochrona praw własności intelektualnej; zacieśnienie dwustronnej współpracy, szczególnie w dziedzinie nauki i technologii; promowanie bezpieczeństwa międzynarodowego.

W sierpniu 2007 r. Komisja Europejska zatwierdziła dwa kolejne dokumenty: *The China Strategy Paper*⁹ i *Multiannual Indicative Programme*, które dotyczą stosunków unijno-chińskich, odpowiednio na lata 2007–2013 oraz 2007–2010. Strategia zawarta w pierwszym dokumencie dotyczy wsparcia i pomocy dla Chin w dalszym wdrażaniu zobowiązań wynikających z akcesji

⁶ W dokumencie dokładnie określono kraje, do których został on adresowany, tzn. Chiny, Indie, państwa grupy ASEAN, Indonezję i pozostałe państwa azjatyckie biorące udział w spotkaniach w ramach ASEM (the Asia-Europe Meeting).

⁷ *A Long Term Policy for China-Europe Relations. Communication from the Commission*, COM (95) 279 final, 05.07.1995.

⁸ *Bliższe partnerstwo, Większa odpowiedzialność Dokument programowy w sprawie handlu i inwestycji UE-Chiny Konkurencja i partnerstwo*, KOM(2006) 631 wersja ostateczna oraz KOM(2006) 632 wersja ostateczna, Bruksela 24.10.2006

⁹ Pełne wersje obu dokumentów można znaleźć na stronie internetowej Komisji Europejskiej, [//www.ec.europa.eu/external_relations/china/csp/index.htm](http://www.ec.europa.eu/external_relations/china/csp/index.htm) (10.10.08).

do WTO i zapewnienia odpowiednich instrumentów prowadzenia, monitorowania i oceny unijnej pomocy. Drugi dokument określa zaś szczegółowy plan finansowania wzajemnej współpracy oraz budżet na ten cel przeznaczony (32 mln EUR rocznie).

Kształt przyszłych relacji był szeroko omawiany także na ostatnim, dziesiątym szczycie UE–Chiny, który odbył się w Pekinie 28 listopada 2007 r.¹⁰ Oprócz wielokrotnie powtarzanych deklaracji o chęci intensyfikacji współpracy, Unia zobowiązała się do ponownego rozpatrzenia chińskiego wniosku o uzyskanie statusu gospodarki rynkowej. Poza tym obie strony zgodziły się systematycznie przeprowadzać konsultacje dotyczące polityki konkurencji i wzmacniać współpracę w dziedzinie prawa antymonopolowego.

Kierunki przyszłej współpracy (Perspektywa Unii Europejskiej)

Z uwagi na rolę Chin w międzynarodowym handlu polityka UE wobec Państwa Środka stała się bardziej spójna i odpowiedzialna. Świadczą o tym działania podjęte w ciągu ostatniego dziesięciolecia, podpisane deklaracje i zobowiązania, a także częstotliwość spotkań przedstawicieli politycznych i gospodarczych obu stron. Wyzwaniem stojącym przed UE jest stworzenie warunków otwartego i sprawiedliwego dostępu dla chińskiego eksportu. Obecnie rozstrzygane są liczne spory i konflikty w postrzeganiu priorytetów we wzajemnej wymianie handlowej. Z jednej strony Chiny dostarczają na rynek UE ogromną ilość subsydiowanych towarów, z drugiej zaś bronią się przed importem europejskich artykułów. Efektem takiego działania jest stały deficyt handlowy UE w wymianie z Chinami, który w 2007 r. wyniósł 159 miliardów EUR¹¹.

Deficyt odzwierciedla również poważne problemy przedsiębiorców unijnych, jakie mają z dostępem do chińskiego rynku. Do największych trudności, na jakie napotykają, należy zaliczyć: niespójność i ogólnikowość przepisów, uciążliwość procedur biurokratycznych, konieczność uzyskiwania niezliczonej liczby certyfikatów, licencji i standardów. Chiny, mimo akcesji do WTO, nadal są krajem, który w znacznym stopniu narusza prawa własności intelektualnej. Przypadki nieprzestrzegania praw autorskich, kradzieży patentów czy podrabiania znaków towarowych zniechęcają europejskich producentów do wchodzenia na chiński rynek. Poza tym część chińskich sta-

¹⁰ *Joint Statement of the 10th China-EU Summit*, Pekin 28.11.2007.

¹¹ Źródłem deficytu są głównie wyposażenie stanowisk pracy oraz wyposażenie telekomunikacyjne, a także produkcja lekka i tekstylna. J. Woźniak, *Handel UE-Chiny: podsumowanie 2007*, //www.gospodarka.pl (26.09.2008).

wek celnych jest nadal wysoka¹², co również skutecznie odstrasza unijnych przedsiębiorców. Zgodnie z listami zobowiązań dołączonymi do Protokołu Akcesyjnego, dopiero z chwilą zakończenia procesu liberalizacji (do 2015 r.) średni poziom taryf nie powinien przekraczać 5,7%¹³.

Chińscy przedsiębiorcy są także głównym celem dochodzeń antydumpingowych prowadzonych przez Unię Europejską, która w latach 2002–2006 zainicjowała wobec nich 36 postępowań. Stanowiło to 30% wszystkich dochodzeń wszczętych w tym okresie¹⁴. Większość nałożonych sankcji miała charakter cel ostatecznych. Aktywność antydumpingowa UE wobec chińskich dostawców jest więc znacząca, co świadczy o silnej potrzebie ochrony unijnych przedsiębiorców przed tańszym importem azjatyckim. Jeśli zatem europejska polityka handlowa w stosunku do Chin powinna mieć na celu promowanie otwartości i współpracy, zapewnienie łatwego i równego dostępu do swojego rynku, to głównym wyzwaniem stojącym przed UE będzie rzadsze korzystanie z instrumentów protekcji własnego rynku przed konkurencyjnymi (najczęściej bardziej efektywnymi) przedsiębiorcami z Chin.

Celem UE powinno być również wspieranie i rozwój dziedzin, które mają wyraźną przewagę w konkurencyjności, np. dzięki temu, że charakteryzuje je unikatowa specjalizacja. Istotne jest również, aby UE nalegała na wprowadzenie zmian systemowych w Chinach, które będą miały wpływ na konkurencyjność europejskich przedsiębiorców (np. pobudzenie krajowej konsumpcji czy uwolnienie chińskiej waluty). Konieczne jest także podnoszenie ich świadomości i ułatwianie nawiązywania kontaktów, jak również promocja unijnych produktów na rynku azjatyckim.

Problemem, któremu UE będzie musiała w najbliższym czasie sprostać, jest zniesienie przepisu o przymusowym transferze technologii, który dotyczy przedsiębiorców unijnych inwestujących w Chinach, oraz narzuconym wymogom eksportowym. Poza tym celem działań UE powinno być również zwiększenie ochrony praw przedsiębiorstw, nakłanianie Chin do poprawy przejrzystości systemu subsydiowania i ograniczenia ochrony strategicznych sektorów przemysłu.

---

¹² Należy podkreślić, że na przestrzeni lat 1992–2007, nastąpiła znaczna redukcja stawek celnych z poziomu 42,9% do 9,1%. Por. m.in. Światowa Organizacja Handlu, [//www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/china_e.htm](http://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/china_e.htm) (10.10.2008).

¹³ S. M. Shafaeddin, *Some implications of accession to WTO for China's economy*, „International Journal of Development Issues” 1 (2) 2002, s.100.

¹⁴ Obliczenia własne na podstawie: *Commission Staff Working Document Accompanying document to the 25th Annual Report from the Commission to the European Parliament on the Community's Antidumping, Antisubsidy and Safeguard Activities 2006*, COM (2007) 479 final, Annex B, O, Q.

Kierunki przyszłej współpracy (perspektywa Chin)

Jednym z priorytetowych celów Chin w ciągu najbliższych lat będzie uzyskanie statusu gospodarki rynkowej (*market economy status*) w stosunkach z Unią Europejską. Zwiększy to ich siłę przetargową np. w dochodzeniu antydumpingowym, którego zasady różnią się w zależności od rodzaju systemu gospodarczego kraju przedsiębiorcy oskarżanego o nieuczciwe praktyki. Chiny swoje starania o uzyskanie tego statusu rozpoczęły już w 2003 r. Dotychczas jednak nie został im przyznany, za każdym razem bowiem Komisja dostrzegała znaczną liczbę uchybień, takich jak np. ingerencja państwa w gospodarkę w ramach polityki przemysłowej i ograniczeń cenowych, niepełna zgodność z zasadami zarządzania korporacyjnego oraz standardami rachunkowości, a także nadużycia związane z prawem własności intelektualnej¹⁵.

Innym wyzwaniem przed jakim stoją Chiny jest dokonanie wielu zmian, które pomogą postrzegać je jako nowoczesnego i innowacyjnego partnera we wzajemnych relacjach. Szczególnie istotną kwestią jest zadbanie o jakość chińskich towarów. Duża liczba zabawek, czy urządzeń elektrycznych nie spełnia wymaganych norm bezpieczeństwa¹⁶, a UE przykłada dużą wagę do standardów, które muszą posiadać wszystkie produkty oferowane na unijnym rynku. Wskazane są więc działania w kierunku wzmocnienia nadzoru i kontroli jakości eksportu, który jest siłą napędową gospodarki Państwa Środka. Aby poprawić wizerunek chińskich produktów nie wystarczy jednak tylko poprawa ich jakości, ale ważna jest również odpowiednia ochrona patentowa czy wstrzymanie licencji eksportowych aż do momentu przeprowadzenia dokładnych kontroli. Dbalność o wizerunek chińskich produktów jest kwestią istotną, ponieważ UE może zacząć szukać alternatywnych rynków zaopatrzenia. Relatywnie niskie koszty pracy, bardziej przejrzyste przepisy i sprzyjający klimat do współpracy handlowej można znaleźć np. w Indiach czy Wietnamie.

Oczekiwania względem Chin są znaczne i dotyczą w głównej mierze większego otwarcia, liberalizacji gospodarki i przeprowadzenia reform rynkowych.

¹⁵ W 1998 r. Unia Europejska dokonała zmiany zasad ochrony rynku w sposób umożliwiający pojedynczym firmom ubieganie się o status przedsiębiorstwa gospodarki rynkowej pod warunkiem udowodnienia, że stosowane przez nie ceny i ponoszone koszty nie są uzależnione od państwa. Większość wniosków firm chińskich jest jednakże przez Komisję Europejską odrzucana. *Komunikat dla posłów Komisji Handlu Międzynarodowego Parlamentu Europejskiego dotyczący statusu gospodarki rynkowej i Chińskiej Republiki Ludowej*, 16.01.2006, //www.europarl.europa.eu (10.10.08).

¹⁶ W 2006 r. 48% wykrytych niebezpiecznych produktów pochodziło z Chin. *Niebezpieczne zabawki produkowane w Chinach*, Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 26 września 2007 r. w sprawie bezpieczeństwa produktów, w szczególności zabawek, C 291E, 28.08.2008, //www.eur-lex.europa.eu (12.10.2008).

Władze w Pekinie powinny zagwarantować większą przejrzystość swojego procesu gospodarowania oraz zdecydowanie opowiedzieć się za bezwzględnym respektowaniem zasad uczciwej konkurencji. Oznacza to m.in. zwiększenie ochrony prawnej przedsiębiorstw zagranicznych i odrzucenie antykonkurencyjnych praktyk. Utrzymanie tempa reform rynkowych wydaje się więc niezbędne, a w strategicznych obszarach wzajemnej współpracy UE powinna udzielić Chinom wsparcia.

Zakończenie

Celem władz w Pekinie jest od wielu lat przede wszystkim dążenie do wzrostu gospodarczego i zajęcia miejsca w globalnej gospodarce, które odzwierciedlałoby siłę polityczną tego kraju. Otwarcie się Chin na nowe technologie, inwestycje zagraniczne, sposoby zarządzania i organizacji pracy stwarza fundamenty odejścia od modelu „socjalistycznej gospodarki rynkowej”, czego oczekują ich główni partnerzy handlowi. Zachodzące w Chinach zmiany wywierają wpływ na światową politykę i handel, i jest to niewątpliwie powód, dla którego powinny wykorzystać swoją pozycję i promować otwarty rynek i uczciwą konkurencję.

Polityka UE wobec Państwa Środka opiera się na kilku zasadniczych kwestiach, wśród których za najważniejsze należy uznać dalsze rozwijanie kontaktów gospodarczych. Ogromny i chłonny rynek chiński przyciąga europejskich eksporterów i inwestorów. Akcesja do WTO utwierdza ich w przekonaniu, że znoszenie ograniczeń w handlu i wprowadzanie przejrzystych przepisów jest koniecznością w perspektywie najbliższych kilku lat. Unijne władze wiedzą, że przystąpienie Chin do światowego systemu handlu jest dla Europy dużą szansą, a zarazem wyzwaniem, któremu będą musiały sprostać. Jako główne obszary, które przyniosą UE korzyści w przyszłości, upatruje się liberalizację handlu i inwestycji związanych z handlem oraz wzmocnienie praw własności intelektualnej. Są to dziedziny, które UE uważa za strategiczne.

Poza tym działania Brukseli, mające na celu dalszą, owocną współpracę wynikają również z przekonania, że Chiny jako mocarstwo regionalne oddziałują stabilizująco na inne kraje regionu Azji Południowo-Wschodniej. Z tego powodu wzajemna współpraca odbywa się również na płaszczyźnie wielostronnej, czego przykładem są spotkania w ramach ASEM¹⁷ (The Asia-Europe Meeting).

---

¹⁷ ASEM jest nieformalnym procesem dialogu i współpracy pomiędzy dwoma regionami: Unią Europejską a Azją Wschodnią i Południowo-Wschodnią, zainicjowanym w 1996 roku w Bangkoku. Działalność ASEM uregulowana została w dokumencie Asia-Europe Cooperation Framework (AECF) przyjętym na szczycie londyńskim w 1998 r. Podczas szczytu w Seulu w 2000 r.

Największym wyzwaniem, przed jakim stoją obecnie UE i Chiny, jest wynegocjowanie nowej, kompleksowej umowy o partnerstwie i współpracy, ponieważ Porozumienie z 1985 r., obecnie obowiązujące i stanowiące podstawę prawną wzajemnych relacji nie odzwierciedla kształtu i zakresu dzisiejszych stosunków. Głównym celem nowej umowy powinno być usunięcie przeszkód w inwestowaniu kapitału zagranicznego w Chinach (zgodnie z przyjętymi przez Chiny zobowiązaniami w WTO), uzyskanie lepszej ochrony własności intelektualnej czy wzmocnienie kooperacji w dziedzinie norm bezpieczeństwa i zdrowia. Planowane porozumienie stworzy więc nie tylko uaktualnione podstawy współpracy gospodarczej, ale może stać się siłą napędową strategicznego partnerstwa.

Literatura

- Bliższe partnerstwo, Większa odpowiedzialność Dokument programowy w sprawie handlu i inwestycji UE – Chiny Konkurencja i partnerstwo*, KOM(2006) 631 wersja ostateczna oraz KOM(2006) 632 wersja ostateczna, Bruksela 24.10.2006.
- Commission Staff Working Document Accompanying document to the 25th Annual Report from the Commission to the European Parliament on the Community's Antidumping, Antisubsidy and Safeguard Activities 2006*, COM (2007) 479 final.
- Council Regulation (EEC) No 2616/85 of 16 September 1985 concerning the conclusion of a Trade and Economic Cooperation Agreement between the European Economic Community and the People's Republic of China*, „Official Journal” L 250, 19.09.1985.
- Europe Information, External Relations*, 1985, //www.aei.pitt.edu/7859/01/31735055281715_1.pdf (09.10.08).
- Joint Statement of the 10th China-EU Summit*, Pekin, 28.11.2007.
- Komisja Europejska, DG Trade, //www.ec.europa.eu (05.10.08).
- Komunikat dla posłów Komisji Handlu Międzynarodowego Parlamentu Europejskiego dotyczący statusu gospodarki rynkowej i Chińskiej Republiki Ludowej*, 16.01.2006, //www.europarl.europa.eu (10.10.08).
- A Long Term Policy for China-Europe Relations. Communication from the Commission*. COM (95) 279 final, 05.07.1995.
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych, //www.msz.gov.pl (12.10.08).
- Niebezpieczne zabawki produkowane w Chinach*. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 26 września 2007 r. w sprawie bezpieczeństwa produktów, w szczególności zabawek, C 291E, 28.08.2008, //www.eur-lex.europa.eu (12.10.2008).
- Shafaeddin S. M., *Some implications of accession to WTO for China's economy*, „International Journal of Development Issues” 1 (2) 2002, s.100.
- Światowa Organizacja Handlu, //www.wto.org (05.10.08).

---

przyjęto nową wersję dokumentu (AECF 2000) zawierającą nowe ważne zobowiązania w zakresie praw człowieka, rządów prawa, *good governance* wyznaczającą cele procesu ASEM na pierwszą dekadę XXI wieku. ASEM skupia obecnie 45 uczestników: 27 państw UE, Komisję Europejską, kraje ASEAN, sekretariat ASEAN, Chiny, Japonię, Koreę Południową, Indie, Mongolię i Pakistan. Patrz m.in. strona internetowa Ministerstwa Spraw Zagranicznych, //www.msz.gov.pl (12.10.08).

Towards a New Asia Strategy. Communication from the Commission to the Council. COM (94) 314 final, 13.07.1994.

Woźniak J., *Handel UE-Chiny: podsumowanie 2007*, //www.egospodarka.pl (29.09.08).

Perspectives of Trade Cooperation Between the European Union and China

Summary

Over the last two decades, ties between China and the EU have developed into one of the most dynamic bilateral relationships in the global economy. The EU is China's important trading partner and growing amounts of European investment are pouring into the booming Chinese economy. European companies believe that more open, democratic and law-abiding China will be a better partner. On the other hand, China wants to learn from the European experience and is keen to have access to the EU's wide market. Those are the reasons why both partners try to find better ways to communicate. The goal of the article is to identify directions of future cooperation between the EU and China and to explain their aims of such relationship. The author also gives account of how they see each other's policy and provides an overview of what is the main part of bilateral relations.

